

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DMP-III.054.3.2026
Warszawa, 17 kwietnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 15985 Pana Posła Wiesława Krajewskiego w sprawie struktury wsparcia gospodarczego udzielanego dużym przedsiębiorstwom oraz firmom rodzinnym i sektorowi MŚP.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przekazaną interpelacją nr 15985 w sprawie struktury wsparcia gospodarczego udzielanego dużym przedsiębiorstwom oraz firmom rodzinnym i sektorowi MŚP przekazuję odpowiedź przygotowaną w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej i Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) stanowi fundament polskiego systemu gospodarczego i społecznego. Zgodnie z raportem PAPR o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w Polsce działa 2,3 miliona aktywnych przedsiębiorstw niefinansowych, z czego 99,8% należy do sektora MŚP. Sektor ten ma kluczowy wpływ na rynek pracy, zapewniając zatrudnienie dla niemal 7 milionów osób. MŚP generują prawie co drugą złotówkę polskiego PKB, przy czym największy udział mają mikroprzedsiębiorstwa. W związku z tym sektor MŚP stanowi kluczowy element polityki rozwojowej Państwa.

Jednym z naszych działań, które mają na celu wsparcie wzrostu polskich firm jest dbanie o otoczenie regulacyjne MŚP. Obecnie duże znaczenie ma deregulacja, która ma to otoczenie usprawnić. W ramach pierwszej inicjatywy deregulacyjnej, zainicjowanej w zeszłym roku, już 193 zmiany zostały zrealizowane, a 126 weszło w życie. Trwają prace nad kolejnymi 161 postulatami, które zostały przyjęte do realizacji. Z kolei w lutym br. ruszyły już prace nad Deregulacją 2.0. Równolegle do działań krajowych trwają prace deregulacyjne na poziomie unijnym, odzwierciedleniem tych prac są m.in. pakiety Omnibus, np. Omnibus dot. MŚP. Niemniej standardowe modele polityki gospodarczej nie zawsze są w stanie uwzględnić potrzeby MŚP, stąd w ramach grup unijnych, w których uczestniczymy, podkreślamy potrzebę zapewnienia systematycznego stosowania testu/weryfikacji MŚP i przepisów przyjaznych MŚP, a także zapewnienie wystarczającego finansowania – w szczególności dla „Okna MŚP” – poprzez zwiększenie alokacji InvestEU w kolejnych Wieloletnich Ramach Finansowych (WRF).

Wzrost firmy może nastąpić poprzez większą innowacyjność oraz cyfryzację, co z kolei przekładać się może na ogólny wzrost produktywności poszczególnych firm, gałęzi i całej gospodarki. W związku z tym obowiązująca Strategia Produktywności kładzie nacisk na wdrażanie innowacji, inwestycje, wsparcie cyfryzacji, ekspansję zagraniczną czy wzmocnienie kompetencji – tych obszarów dotyczą przede wszystkim obecne programy wsparcia, np. udostępniane w ramach unijnego programu FENG czy system zachęt fiskalnych dot. prac badawczo-rozwojowych.

Ponadto ze względu na rosnące znaczenie startupów i scale-upów dla gospodarki opracowujemy kompleksową strategię obejmującą kwestie regulacyjne, finansowe, współpracę z nauką oraz rozwój całego ekosystemu, przygotowywaną w ścisłym dialogu ze środowiskiem startupowym. Jej celem jest stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi i skalowaniu innowacyjnych firm oraz zwiększenie ich wpływu na gospodarke i społeczeństwo, co pozwoli wzmocnić pozycję Polski jako regionalnego centrum innowacji i atrakcyjnej lokalizacji dla przedsiębiorstw.

Łączna wartość udzielonej przedsiębiorcom pomocy publicznej (dane UOKiK), wliczając pomoc de minimis, w latach 2022-2025 wyniosła ok. 282,3 mld zł. Z tej kwoty dotacje, granty i inne świadczenia o charakterze bezzwrotnym stanowiły 229,7 mld zł, ulgi podatkowe – 14,5 mld zł, pozostałe formy pomocy (m.in. wniesienie kapitału, pożyczki preferencyjne, poręczenia i gwarancje) – 38,1 mld zł. Z przedstawionej powyżej kwoty 282,3 mld zł mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 13,9%, małe przedsiębiorstwa – 8,8%, średnie przedsiębiorstwa – 11,9%, a pozostałe podmioty, w tym duże przedsiębiorstwa – 65,4%. Należy wskazać, że nie ma odrębnych informacji co do tego, którzy beneficjenci pomocy są przedsiębiorcami rodzinnymi. W czteroletnim okresie 2022-2025 pomoc otrzymało ok. 2 mln przedsiębiorstw z sektora MŚP i ok. 25 tys. przedsiębiorstw spoza tego sektora. Biorąc pod uwagę te liczby, średnia wartość pomocy przypadająca na jedno przedsiębiorstwo z sektora MŚP w okresie 2022-2025 wyniosła 47,7 tys. zł, tj. średnio na rok 11,9 tys. zł. W przypadku przedsiębiorstw spoza sektora MŚP wartości te wyniosły odpowiednio 7,5 mln zł i 1,9 mln zł.

Warto wskazać, że największym zainteresowaniem podatników cieszy się ulga na działalność badawczo-rozwojową (B+R). Kwota odliczeń z tego tytułu w rozliczeniu podatku za 2024 r. wyniosła ok. 12,9 mld zł i 67% tej kwoty dotyczy dużych podmiotów, tj. podatników, u których wartość przychodu przekroczyła 50 mln zł. W przypadku natomiast tzw. ulgi na prototyp czy preferencyjnej stawki tzw. IP Box, wykorzystanie jest większe przez podatników, u których wartość przychodu nie przekroczyła 50 mln zł. Z uwagi na to, że formularze nie zawierają informacji o statusie podatnika/przedsiębiorcy, informacje te odnoszą się do kryterium podziału podatników ze względu na wartość uzyskanego w roku podatkowym przychodu - o którym mowa w art. 27b ust. 2 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (ustawa CIT).

Łączna wartość wsparcia w ramach Polskiej Strefy Inwestycji Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030 oraz Pomocy publicznej na realizację projektów inwestycyjnych o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto wyniosła 34 mld zł, z czego:

- 25,8 mld zł zostało przyznanych dużym przedsiębiorstwom,
- 4,9 mld zł zostało przyznanych średnim przedsiębiorstwom,
- 2,6 mld zł zostało przyznanych małym przedsiębiorstwom,
- 779 mln zł zostało przyznanych mikroprzedsiębiorstwom.

Analiza struktury przedsiębiorstw korzystających z instrumentów wsparcia inwestycji wskazuje na wyraźne zróżnicowanie w rozkładzie środków, co wynika bezpośrednio ze specyfiki realizowanych projektów. Proporcja udzielonego wsparcia dla dużych przedsiębiorstw (ponad 25,8 mld zł) w stosunku do firm z sektora MŚP (łącznie ok. 8,2 mld zł) wynika z faktu, że projekty inwestycyjne dużych firm są znacznie bardziej kapitałochłonne. Średni nakład na jedną inwestycję w grupie dużych przedsiębiorstw przekracza 146 mln zł, co determinuje wyższą nominalną wartość przyznanej pomocy. Na powyższe wyniki wpływa również przede wszystkim źródło wsparcia. Wsparcie grantowe, z którego częściej korzystają duże przedsiębiorstwa (np. w ramach wsparcia dla niskoemisyjnych) cechuje się wysokim progiem wejścia (wymagane nakłady inwestycyjne), co z kolei przekłada się na wysoki poziom wsparcia.

Jednocześnie dane potwierdzają, że przedsiębiorstwa z sektora MŚP otrzymują większe wsparcie w stosunku do poniesionych nakładów. Podczas gdy w przypadku dużych firm relacja wsparcia do nakładów wynosi ok. 27 %, dla podmiotów średnich wskaźnik ten rośnie do blisko 46 %, a dla mikroprzedsiębiorstw wynosi blisko 44 %. Taka struktura odzwierciedla mechanizm wyrównywania szans, w którym mniejsze podmioty mogą liczyć na relatywnie intensywniejszą pomoc publiczną przy realizacji swoich projektów inwestycyjnych.

Ponadto przekazują informacje dotyczące wykorzystania środków unijnych:

W latach 2022-2025 z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 oraz Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 udzielono wsparcia w formie dotacji na kwotę 1 329,3 mln zł, w tym dla:

- mikroprzedsiębiorstw: 413,88 mln zł,
- małych przedsiębiorstw: 478,7 mln zł,
- średnich przedsiębiorstw: 436,7 mln zł

oraz w formie pożyczek na kwotę 192 mln zł, z czego dla:

- mikroprzedsiębiorstw: 128,3 mln zł,
- małych przedsiębiorstw: 51,4 mln zł,
- średnich przedsiębiorstw: 12,3 mln zł.

Łącznie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) oraz Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki w latach 2022-2025 (FENG) przedsiębiorcy podpisali umowy o dofinansowanie na kwotę wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: EFRR) wynoszącą prawie 9,95 mld zł, w tym:

- mikroprzedsiębiorstwa: 1,05 mld zł,
- małe przedsiębiorstwa: 2,77 mld zł,
- średnie przedsiębiorstwa: 3,76 mld zł,
- duże przedsiębiorstwa: 2,37 mld zł.

Ponadto w latach 2022-2025 w ramach instrumentów finansowych programów POIR i FENG wsparcie otrzymało łącznie 6 444 przedsiębiorstw z sektora MŚP, na łączną kwotę 4,22 mld zł. Największą część stanowiły instrumenty pożyczkowe, uruchomione w odpowiedzi na kryzys wywołany pandemią COVID-19 – udzielono 2923 pożyczek na łączną kwotę 1,83 mld zł. Instrumenty gwarancyjne objęły 3221 przedsiębiorstw, a ich

łączna wartość wynosi ok. 1,82 mld zł. Z kolei w ramach instrumentów kapitałowych zrealizowano 300 inwestycji w MŚP o łącznej wartości ok. 564 mln zł.

Łączna wartość wsparcia publicznego dla przedsiębiorstw w Polsce w latach 2022-2025 z programów Programu Wiedza Edukacja Rozwój oraz Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie) wyniosła 1 362 690 331,87 zł, w tym dotacji – 821 018 672,96 zł, w tym dotacja na spłatę kapitału – 137 882 757 zł, w tym pożyczka – 403 788 901,91 PLN.

Wsparcie dla przedsiębiorstw przewidziane jest we wszystkich programach regionalnych na lata 2021-2027 zarządzanych przez samorządy województw. Do końca 2025 r. w programach regionalnych na lata 2021-2027 do dofinansowania wybrano ponad 4100 projektów przedsiębiorstw o kwocie dofinansowania ok. 7,9 mld zł. Podział tego wsparcia ze względu na wielkość przedsiębiorstwa:

- mikroprzedsiębiorstwa: 2 mld zł,
- małe przedsiębiorstwa: 3,08 mld zł,
- średnie przedsiębiorstwa: 2,3 mld zł,
- small mid-caps: 56,6 mln zł,
- mid-caps: 2,4 mln zł,
- duże przedsiębiorstwa: 427,8 mln zł.

Ponadto w latach 2022-2025 w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 udzielono ponad 3 tys. pożyczek dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców na łączną kwotę 1,8 mld zł, w tym 1,3 mld zł wkład UE. Pożyczki te ukierunkowane były na wspieranie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP, informatyzację, tworzenie miejsc pracy, wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.

Dodatkowo w ramach ww. programów przedsiębiorcy mogą ubiegać się o wsparcie pożyczkowe ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Z tych pożyczek w latach 2022-2025 skorzystało ponad 400 przedsiębiorców o statusie MŚP, którzy podpisali umowy na łączną kwotę 196 mln zł, w tym 158 mln zł wkładu z UE.

Firmy rodzinne stanowią istotną część polskiej gospodarki. Firmy te wyróżnia nie tylko to, że tworzą je członkowie rodziny, ale także to, że są bardziej odporne na sytuacje kryzysowe, wykazują większą tendencję do utrzymywania miejsc pracy, są mniej skłonne do wchodzenia w ryzykowne inwestycje i relacje, a jednocześnie chętnie wprowadzają innowacje. Na przestrzeni ostatnich lat jednym z istotnych wyzwań firm rodzinnych jest problem sukcesji. Z uwagi na strukturę wieku przedsiębiorców, w szczególności liczną grupę tych, którzy wchodzi w wiek emerytalny, jesteśmy w trakcie wielkiej fali zmiany pokoleniowej i przekazywania firm następcom. Znikomy procent dzieci przedsiębiorców chce prowadzić firmę po swoich rodzinach, dlatego ważny jest dostęp do rozwiązań, które pozwolą firmom działać dalej bez konieczności formalnego ich przejęcia przez dzieci przedsiębiorców. Dlatego firmy rodzinne mogą korzystać z rozwiązań prawnych wspierających sukcesję firm zawartych w ustawie z o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw oraz w ustawie o fundacji rodzinnej.

Dzięki zarządowi sukcesyjnemu firma prowadzona na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej nie kończy swojej działalności wraz ze

śmiercią właściciela. Zarząd sukcesyjny tymczasowo, najczęściej do czasu załatwienia spraw spadkowych, pozwala na kontynuację bieżącej działalności i zapewnienie dochodu rodzinie zmarłego przedsiębiorcy. Takie rozwiązanie daje szansę na międzypokoleniową sukcesję w przypadku jednoosobowych działalności.

Natomiast zadaniem fundacji rodzinnej jako osoby prawnej jest gromadzenie i zarządzanie majątkiem przekazanym przez fundatora, najczęściej przedsiębiorcę, i zapewnianie środków dla wskazanych przez niego beneficjentów, w szczególności osób mu bliskich. Za pomocą fundacji rodzinnej można jednocześnie zrealizować kilka celów:

- zapewnić wielopokoleniową sukcesję, w szczególności w przedsiębiorstwach rodzinnych,
- budować ład rodzinny i korporacyjny, oddzielając biznes od spraw i konfliktów rodzinnych,
- akumulować i chronić polski kapitał,
- rozwijać działalność inwestycyjną.

MRiT stale podejmuje działania mające na celu wsparcie najmniejszych przedsiębiorców. Od grudnia 2024 r. został wprowadzony mechanizm wsparcia w opłaceniu składek na ubezpieczenia społeczne, czyli „wakacje składkowe”. Rozwiązanie to daje możliwość zwolnienia z opłacania składek za jeden miesiąc w każdym roku kalendarzowym na własne ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe (i jeżeli wcześniej zostało zadeklarowane jego opłacanie – chorobowe) oraz Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy. Z ulgi korzystają przedsiębiorcy, którzy:

- w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku mieli zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego lub ubezpieczenia zdrowotnego nie więcej niż dziesięciu ubezpieczonych (w tym także siebie samych);
- w ostatnich dwóch latach kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku nie osiągnęli przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej lub w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku osiągnęli roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro.

W okresie, w którym najmniejsi przedsiębiorcy korzystają ze zwolnienia z obowiązku opłacania składek na własne ubezpieczenia społeczne, należne składki nie obciążają ich bezpośrednio, lecz są pokrywane ze środków budżetu państwa. Oznacza to, że mimo formalnego zwolnienia z ich opłacania, system ubezpieczeń nadal jest finansowany. Okres „wakacji składkowych” jest traktowany tak, jakby przedsiębiorca samodzielnie regulował swoje zobowiązania składkowe. W konsekwencji najmniejsi przedsiębiorcy zachowują pełnię praw wynikających z ubezpieczeń społecznych – takich jak prawo do świadczeń (np. zasiłków czy emerytury) – oraz ciągłość podlegania ubezpieczeniom.

W pierwszym miesiącu funkcjonowania ulgi, czyli w grudniu 2024 r., złożono około 1,33 mln wniosków o zwolnienie z ich opłacania. Spośród nich rozpatrzono około 1,27 mln wniosków, które zakończyły się przyznaniem zwolnienia na łączną kwotę blisko 1,6 mld zł. Natomiast w całym 2025 r. przedsiębiorcy złożyli łącznie ponad 1,45 mln wniosków o skorzystanie z ulgi. Około 1,37 mln z nich zakończyło się przyznaniem zwolnienia, którego łączna wartość przekroczyła 1,9 mld zł.

Ponadto najmniejsi przedsiębiorcy są objęci systemem dobrowolnych ulg w płatności składek:

1. ulga na start – całkowite zwolnienie ze składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe przez okres 6 miesięcy od rozpoczęcia działalności,
2. preferencyjne składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – prawo do obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne – obliczanej od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę – przez okres 2 lat od rozpoczęcia działalności,
3. „Mały ZUS Plus” – osoby osiągające przychody do 120 000 zł za poprzedni rok z działalności gospodarczej obliczają składki na ubezpieczenia społeczne od połowy uzyskanego dochodu. Z „Małego ZUS Plus” można skorzystać po upływie pozostałych okresów preferencyjnych, tj. ulgi na start i preferencyjnych składek. Przedsiębiorca może korzystać z tej ulgi przez 36 miesięcy w każdym okresie 60 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej.

Roczny ubytek składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych z tytułu powyższych ulg (w tym z tytułu wakacji składkowych) szacuje się na ponad 9,7 mld zł.

Warto dodać, że polski system wsparcia jest tak zbudowany, żeby na każdym etapie funkcjonowania firmy były dostępne rozwiązania, które mogą stanowić pewnego rodzaju ułatwienie (w tym doradztwo, szkolenia, finansowanie). Istotną rolę odgrywają również programy gwarancyjne BGK, które ograniczają lukę kapitałową sektora MŚP. Od 2013 r. do końca października 2025 r. BGK udzielił gwarancji de minimis o łącznej wartości prawie 262,2 mld zł. Pozwoliło to zabezpieczyć kredyty dla firm z sektora MŚP o wartości blisko 411,8 mld zł.

Istotne jest również dotarcie do przedsiębiorców z informacjami, które mogą być dla nich przydatne np. poprzez portal biznes.gov.pl, trade.gov.pl, funduszeuropejskie.gov.pl. Informacji udzielają również różnego rodzaju punkty kontaktowe, np. Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej (KPK) przy Związku Banków Polskich. KPK udziela informacji o wsparciu zwrotnym z Programu InvestEU, które stanowi zachętę do inwestycji i poszukiwania nowych możliwości rozwoju.

O wsparcie doradcze można zwracać się do polskich ośrodków Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN). Eksperti EEN pomagają w znalezieniu partnerów biznesowych, organizują wyjazdy w ramach giełd kooperacyjnych i misji handlowych na całym świecie. EEN wspiera MŚP w dostępie do zamówień publicznych, oferuje pomoc w poszukiwaniu ofert, doradztwo w procesie przetargowym oraz wsparcie w nawiązywaniu kontaktów z zamawiającymi. Eksperti EEN udzielają również wsparcia w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji. EEN zapewnia, m.in. doradztwo ds. zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to audyt w zakresie podejścia ESG, audyt energetyczny, audyt procesów i przygotowanie firmy do wdrożenia gospodarki o obiegu zamkniętym, obliczanie śladu węglowego przedsiębiorstwa, ocena firmy w kontekście taksonomii, wsparcie przy tworzeniu strategii. W Polsce mamy 27 ośrodków EEN rozlokowanych na terenie całego kraju i zgrupowanych w 4 konsorcjach.

Funkcjonuje również Akademia PARP, która powstała w celu upowszechniania wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej. Akademia PARP to bezpłatne kursy e-learningowe dla osób chcących założyć lub prowadzących działalność gospodarczą,

a także dla wszystkich osób pragnących zwiększyć swoje kompetencje. Kursy są prowadzone w pięciu obszarach: finanse, marketing, prawo, zarządzanie i kompetencje osobiste. Kursy e-learningowe to rozwiązanie, dzięki któremu edukacja przestaje być ograniczona przez miejsce zamieszkania.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /
w Ministerstwie Rozwoju i Technologii